

Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság
Az elnök

05.2.2024

Johan Van Overtveldt úr
elnök
Költségvetési Bizottság
BRÜSSZEL

Tárgy: Vélemény a 2025. évi költségvetésre vonatkozó iránymutatásokról – III. szakasz
(2023/2220(BUI))

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelt Van Overtveldt úr!

A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság (ENVI) koordinátorai 2023. november 28-án úgy határoztak, hogy az ENVI bizottság levél formájában nyilvánít véleményt a 2025. évi költségvetésre vonatkozó iránymutatásokról – III. szakasz (2022/2220(BUI)). Ezért engedje meg, hogy az ENVI bizottság elnökeként és egyben a költségvetés állandó előadójaként tájékoztassam Önt az ENVI bizottság állásfoglalási bekezdések formájában történő hozzájárulásáról, amelyet az ENVI bizottság a 2024. január 24-i ülésén¹ fogadott el, és kérem, hogy az Ön bizottsága vegye azt figyelembe:

- hangsúlyozza, hogy az Ukrajna elleni orosz agresszió által okozott instabilitás és

¹ A zárószavazáson a következők voltak jelen: Pascal Canfin (elnök), Bas Eickhout (alelnök), Anja Hazekamp (alelnök), César Luena (alelnök), Mazaly Aguilar, Catherine Amalric, Maria Arena, Katarina Barley, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Michael Bloss, Daniel Buda, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Asger Christensen, Christophe Clergeau, Nathalie Colin-Oesterlé, Ana Collado Jiménez, Maria Angela Danzi, Marie Dauchy, Matthias Ecke, Pietro Fiocchi, Helène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Martin Häusling, Peter Jahr, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Ska Keller, Petros Kokkalis, Danilo Oscar Lancini, Peter Liese, Javi López, Thierry Mariani, Lydie Massard, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Nora Mebarek, Dace Melbārde, Marina Measure, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Nikos Papandreou, Francesca Peppucci, Jessica Polfjärd, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Sara Skytvedal, Maria Spyraiki, Tóth Edina, Achille Variati, Idoia Villanueva Ruiz, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Thomas Waitz, Mick Wallace, Jörgen Warborn, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Stefania Zambelli, Esther de Lange, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Michaela Šojdrová.

bizonytalanság nemcsak egy egységesebb és támogatóbb Uniót követel meg, hanem egy független energiauniót is, amely vezető szerepet tölt be a zöld és igazságos átmenetben, senkit sem hagy hátra, és kezeli az energiaszegénységet; megjegyzi, hogy a súlyos geopolitikai helyzet nem vonhatja el a figyelmet, és nem lassíthatja le a legkésőbb 2050-ra kitűzött klímasemlegességi cél elérésére irányuló erőfeszítéseket;

- rámutat arra, hogy az EU 2021–2027-es időszakra szóló hosszú távú költségvetése a Next Generation EU-val együtt az EU hosszú távú prioritásainak végrehajtására irányul különböző területeken, többek között az éghajlat és a környezetvédelem területén; kiemeli különösen, hogy 401 milliárd eurót különítettek el a természeti erőforrásokra és a környezetre, míg az összes uniós kiadás 30%-át az éghajlattal kapcsolatos projektekre fordítják; üdvözli e tekintetben azt a szándékot, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata során 10 milliárd euróval növeljék a forrásokat, különösen a környezetvédelmi és éghajlat-politikai prioritásokkal kapcsolatban; támogatja, hogy további 1 milliárd EUR-ra van szükség a „Természeti erőforrások és környezet” című 3. fejezetben, amely magában foglalja a mezőgazdasággal, a tengeri ágazatokkal, az éghajlatváltozással, a környezetvédelemmel, az élelmezésbiztonsággal és a vidékfejlesztéssel kapcsolatos kiadásokat és beruházásokat² a környezetvédelmi kihívás rugalmasabb kezelése érdekében³;

- emlékeztet arra, hogy a zöld és digitális átállás a Next Generation EU két fő célkitűzése, és hogy központi eleme – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) – várhatóan a fenntarthatóbb jövő felé tereli az EU-t azáltal, hogy több mint 700 milliárd EUR összegű vissza nem térítendő támogatást és hitelt nyújt a tagállamoknak; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzájáruljon az éghajlat-politika és a környezeti fenntarthatóság általános érvényesítéséhez és az EU 2050-ig megvalósítandó klímasemlegességi céljának eléréséhez azáltal, hogy támogatja a zöld technológiák és képességek – többek között a fenntartható mobilitás, az energiahatékonyság, a megújuló energia, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a körforgásos gazdaság és a biológiai sokféleség – terén végrehajtott tagállami reformokat; emlékeztet arra, hogy e források igénybeviteléhez a tagállamoknak olyan terveket kell készíteniük, amelyek teljes kiadásuk legalább 37%-át az éghajlat-politikai célkitűzések támogatására irányuló beruházásokra és reformokra fordítják; felhívja a Parlamentet, hogy gyakorolja a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz feletti felügyeleti funkcióját annak értékelése révén, hogy a nemzeti tervek összhangban vannak-e az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekkel⁴;

hangsúlyozza, hogy az Unió 2025-re szóló költségvetését össze kell hangolni az európai klímarendelet azon törekvésével, hogy 2050-re az EU legyen az első klímasemleges kontinens, valamint a Párizsi Megállapodás azon célkitűzésével, hogy a globális átlaghőmérséklet-emelkedést az iparosodás előtti időszakhoz képest 2 °C alatt tartsa;

- üdvözli a Bizottság, a Parlament és a Tanács arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy a 2020. decemberi intézményközi megállapodásban foglaltaknak megfelelően megerősítik az

²Európai Bizottság, „Megnevezés: kiadási kategóriák”, elérhető a következő internetcímen: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending/headings_en.

³Karoline Kowald, „A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata: Időközi jelentés a Bizottság javaslatáról”, elérhető: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2023\)753945](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2023)753945).

⁴https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html.

uniós költségvetés hozzájárulását az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez⁵; hangsúlyozza, hogy alapvető forrásokat kell biztosítani az éghajlat és a biológiai sokféleség általános érvényesítéséhez, ami biztosítja, hogy minden európai program minden területen figyelembe vegye az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos prioritásokat azok tervezése, végrehajtása és értékelése során; emlékeztet az EU 578 milliárd eurós költségvetésének 32,6%-ára vonatkozó éghajlat-politikai kiadási cél elérésének fontosságára; hangsúlyozza az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus működése biztosításának fontosságát, amely lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy kompenzációs intézkedéseket hozzon az uniós költségvetés átfogó éghajlat-politikai kiadási céljának elérése terén fennálló hiányosságok megszüntetése érdekében⁶;

- a biológiai sokféleség általános érvényesítése tekintetében rámutat arra, hogy jelentős beruházások révén kezelni kell a biológiai sokféleség csökkenését és helyre kell állítani az ökoszisztémákat, és el kell érni azt a célt, hogy 2024-ben az éves kiadásoknak legalább a 7,5%-át, 2026-ban és 2027-ben pedig legalább a 10%-át a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre fordítsák; - hangsúlyozza, hogy a 2025. évi uniós költségvetésben további erőfeszítéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy teljesüljenek a biológiai sokféleséggel kapcsolatban 2026-ra és 2027-re kitűzött kiadási célok; hangsúlyozza, hogy az uniós költségvetésnek kulcsfontosságú tényezőnek kell lennie a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia végrehajtásában, amely szerint a biológiai sokféleséggel kapcsolatos fellépéshez évente legalább 20 milliárd euró „nemzeti és uniós szintű köz- és magánfinanszírozásra” van szükség⁷;

- kitart amellett, hogy átláthatóan nyomon kell követni az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kiadásokat a költségvetési dokumentumokban és a teljesítményoldalon történő megbízható és átfogó jelentéstétel révén, és hangsúlyozza, hogy megfelelő utólagos értékelésekre van szükség, különös tekintettel a hatásokra; kéri, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos kiadások módszertana tegyen különbséget az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás között, amennyiben ez megvalósítható; elvárja és hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak átfogó és hatá alapú módszertant kell kidolgoznia, amely az uniós éghajlati együttműködésen alapul, és éves jelentést kell készítenie a többéves pénzügyi keret mind a hét évre vonatkozó múltbeli és jövőbeli kiadásokról az éghajlat és a biológiai sokféleség érdemi és jól megtervezett érvényesítésének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy el kell kerülni az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekhez való kiadási hozzájárulás megtévesztő közelítését, beleértve a konkrét célok hiányát is; sürgeti a Bizottságot, hogy programszinten ellenőrizze a kiadások minőségét; emlékezteti a Bizottságot, hogy a Parlamenttel és az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően tegye közzé a félidős értékelést, és terjesszen elő erre vonatkozó javaslatot, ha a célok nem teljesülnek;

⁵ az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a költségvetési fegyverről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, 2020. december 16-i intézményközi megállapodás (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HUN/TXT/?uri=uriserv:OJ.LI.2020.433.01.0028.01.ENG>).

⁶ Európai Bizottság, „Climate Mainstreaming”, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/climate-mainstreaming_en.

⁷ Európai Bizottság, „Biodiversity Mainstreaming”, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/biodiversity-mainstreaming_en.

- kéri, hogy minden uniós költségvetési programban tartsák tiszteletben a (jelentős) károkozás elkerülésének elve iránti elkötelezettséget; hangsúlyozza, hogy a jelentős károkozás elkerülésének elvét a potenciálisan negatív éghajlati és környezeti hatásokkal járó kiadások korlátozásával kell alkalmazni⁸; hangsúlyozza továbbá, hogy az elv betartását a költségvetés egészében biztosítani kell, és indokolatlan késedelem nélkül meg kell hozni a szükséges korrekciós intézkedéseket;

- felhívja a társjogalkotókat, hogy mielőbb zárják le az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag lezáratlan jogalkotási dokumentumait, és hangsúlyozza, hogy végre kell hajtani ezt a jogszabályt az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2030-ig történő 55%-os csökkentésére vonatkozó köztes cél elérése érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák az új szabályok és reformok gyors és hatékony végrehajtását;

- emlékeztet arra, hogy biztosítani kell, hogy a Next Generation EU helyreállítási tervéből és az EU hétéves költségvetéséből származó 1,8 billió eurós beruházás egyharmada finanszírozza az európai zöld megállapodást és a kapcsolódó kezdeményezéseket; - e tekintetben kiemeli, hogy elegendő emberi és pénzügyi erőforrást kell elkülöníteni az uniós klímarendelet, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia, az európai iparstratégia, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv, az akkumulátorokról és a hulladékelemekről szóló rendelet⁹, a vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós erdőstratégia és a természet helyreállításáról szóló jogszabály végrehajtására, valamint a tiszta, megfizethető és biztonságos energia garantálására¹⁰;

- hangsúlyozza, hogy ambiciózusabban növelni kell az egyes programok – például a LIFE – számára az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos projektek, valamint a Méltányos Átállást Támogató Alap finanszírozására szánt források elosztását annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak az éghajlatvédelmi átállás gazdasági és társadalmi költségeivel szembeesülő legsérülékenyebb, karbonintenzív régióknak; felszólít az összes többi vonatkozó program és alap „kizöldítésére”, beleértve az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a biológiai sokféleség finanszírozásának proaktív beépítését a programozási tevékenységekbe¹¹;

- hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedések végrehajtása révén jobb megelőzésre és felkészültségre van szükség annak érdekében, hogy az Unió képes legyen megelőzni az olyan vészhelyzeteket, mint a közelmúltbeli árvizek, tüzek, aszályok és más előre nem látható események; hangsúlyozza, hogy továbbra is fontos biztosítani az uniós polgári védelmi mechanizmus megfelelő finanszírozását;

emlékeztet arra, hogy a Bizottság felelős annak biztosításáért, hogy valamennyi uniós ország

⁸ SWD(2022)0225, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1542 rendelete (2023. július 12.) az elemekről, illetve akkumulátorokról és a hulladékelemekről, illetve -akkumulátorokról, a 2008/98/EK irányelv és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról, valamint a 2006/66/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 191., 2023.7.28., 1. o.).

¹⁰ COM(2019)0640.

¹¹ SWD(2022)0225, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf.

megfelelően alkalmazza az uniós jogot, és ezért sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy elegendő finanszírozás és személyzeti kapacitás álljon rendelkezésre a végrehajtás nyomon követéséhez;

hangsúlyozza annak fontosságát, hogy elegendő pénzügyi és emberi erőforrást biztosítsanak az ENVI hatáskörébe tartozó európai ügynökségek, például az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA), az Európai Vegyi anyag-ügynökség (ECHA), az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA), az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) és az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) számára annak biztosítása érdekében, hogy az EU előtt álló válságokra adott válaszként betölthessék kulcsfontosságú szerepüket az európai politikai döntéshozatalban;

- hangsúlyozza a megelőzés és a jövőbeli egészségügyi veszélyek elleni küzdelemre való jobb felkészültség fontosságát; hangsúlyozza, hogy a polgárok egészségének és jóllétének megőrzése érdekében biztosítani kell a gyógyszerek folyamatos rendelkezésre állását és megfizethetőségét; kiemeli, hogy az EU jelenleg függ a nem uniós országokból importált gyógyszerhatóanyagoktól és vegyi nyersanyagoktól, és hangsúlyozza továbbá, hogy függetlenebb és nyitottabb stratégiai autonómiát kell elérni a gyógyszerellátási láncban;

- hangsúlyozza továbbá, hogy fontos megerősíteni az egészségügyi rendszerek fenntarthatóságát és ellenálló képességét, ugyanakkor csökkenteni kell az egészségügyi ellátáshoz és a gyógyszerekhez való egyenlő és méltányos hozzáférés terén mutatkozó egyenlőtlenségeket; hangsúlyozza, hogy az egészséggel kapcsolatos kiadásoknak az „Egy az egészség” koncepciót és az egészségügyi szempontok minden szakpolitikában történő érvényesítését célzó megközelítést kell követniük; kiemeli, hogy nincs közös globális jövőkép az „Egy az egészség” koncepcióról és a világjárványokra való felkészültségről, és szükség van annak kialakítására; emlékeztet az alapvető gyógyszerek hiányának veszélyére, és azonnali intézkedések meghozatalára szólít fel a legkritikusabb gyógyszerek és összetevők folyamatos ellátásának, rendelkezésre állásának és megfizethetőségének biztosítása érdekében¹²;

ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy „az EU az egészségért” program költségvetésének több mint 50%-át a Bizottság Európai Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóságának (DG HERA) operatív kiadásaira különítették el, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megfelelő finanszírozást biztosítsanak az „EU az egészségügyért” program tevékenységeire, beleértve az európai egészségügyi adattér megvalósításához nyújtott megfelelő támogatást is;

e tekintetben hangsúlyozza, hogy számos járvány összefügg a fertőző betegségek terjedésével, és hogy jelentősen fokozni kell az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelemre irányuló uniós erőfeszítéseket; hangsúlyozza továbbá, hogy szorosabb együttműködésre van szükség a nemzetközi partnerekkel az antimikrobiális szerek használatáról és az azokhoz való hozzáféréstől szóló globális megállapodás elérése érdekében;

- hangsúlyozza, hogy az EU-nak folytatnia kell a rák elleni küzdelmet azáltal, hogy megfelelő finanszírozás révén biztosítja az európai rákellenes terv végrehajtását; üdvözli „az EU az egészségügyért” programból és más uniós eszközökből származó források felhasználását, amelyek jelentős, 4 milliárd eurós pénzügyi támogatást nyújtanak a tagállamok számára

¹² COM(2023)0672.

egészségügyi rendszereik szilárdabbá és a rák elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseikhez¹³;

- hangsúlyozza egy olyan megerősített uniós sajátforrás-rendszer fontosságát, amely képes megfelelni a kihívásoknak és hozzájárulni az Unió egészségügyi, környezetvédelmi és éghajlat-politikai céljaihoz, valamint a Next Generation EU adósságbehajtásához; emlékeztet arra, hogy az uniós költségvetés kiegészíti a tagállamok nemzeti költségvetését, és lehetővé teszi az EU számára, hogy fenntartsa, sőt megerősítse globális szereplőként betöltött szerepét napjaink kihívásainak kezelésében;

Hasonló levelet küldtem Victor Negrescunak, a 2025. évi költségvetés általános előadójának.

Tisztelettel:

Pascal Canfin

¹³ Az európai rákellenes terv: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, elérhető a következő internetcímen: https://health.ec.europa.eu/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf.

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK JEGYZÉKE,
AKIKTŐL A VÉLEMÉNY ELŐADÓJA ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT**

Az elnök a vélemény előadójaként kizárólagos felelősségi körében kijelenti, hogy sem szervezettől, sem személytől nem kapott olyan észrevételeket, melyeket az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében fel kell tüntetni ebben a mellékletben.